

מהיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי נחום ברודק יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

למה אני לא מריח?...

"בראשית ברא אלקים... הלוא אם תיטיב שאת".
בפרשתנו מבאר שהקב"ה דן את אדם ותוה, והדין התבצע ביום ראש השנה, שהרי העולם נברא בכ"ה אלול ואדם ותוה נבראו וקטאו בערב ראש השנה, ומקף נקבע יום הדין לכל באי עולם בראש כל שנה ושנה.

ובפרשתנו רמוז גם יום הכפורים, בכך שהקב"ה נתן לקין את האפשרות לכפר על העון החמור של שפיכות דמים שנכשל בו, וכדי לזכות ביום הכפורים בשנת ה'תשפ"ב הבאה עלינו לטובה לכפרת עונות כדכ"ע, עלינו להתכונן ליום הקדוש הזה כבר מהיום ולהזהר משרש החטאים שהיא מדת כפיות הטובה לה' ולבריות, כדלהלן.

ביום הכפורים נאמר: "תענו את נפשתיכם", וחו"ל למדונו שלא צריך לשבת בחמה או לצער את עצמנו בכל צער אחר כדי לענות את נפשותינו אלא למנע אכילה ושתיה מפינו שהוא העני הגדול ביותר. ואמרו חז"ל: 'כל האכל בתשיעי נחשב לו כאלו התענה תשיעי ועשירי', ובשנה זו רבים אכלו בתשיעי בלי להנות מאכילתם מפני שנאבד להם חוש הטעם והריח, ובההתקם בהם במוחש 'כאלו התענה תשיעי ועשירי'.

למה התענות לי חוש הריח?!

וחז"ל אומרים (ערכין טו): כל שעברו עליו ארבעים יום בלא יסורים קבל עולמו. כי מי שאין לו יסורים הוא דומה לנחש שבפרשתנו אנו קוראים על כך שה' קללו: "ועפר תאכל כל ימי חייך", שבזה נתן לו פרנסה בלי גבול מפני שנאת ה' אליו שעל כן ה' מנע ממנו את הסבה לפנות אליו לבקש ממנו יתברך מוזן כי אינו חפץ לשמע את קולו, כך אדם שאין לו יסורים מוכח מכך שה' יודע שהיסורים לא יועילו לו ולא יעוררו אותו לתשובה לכן ה'

נותן לו רק טוב בעולם הזה והוא עלול לסבל חלילה בעולם הבא.

לכן מי שסובל מחסר טעם וריח עליו לשמח בצער הזה שבו הוא משתתף בצרת הרבים, ויש לדרש על כך מה שאומרים: 'צרת רבים חצי נחמה', הינו שהזוכה להשתתף בצרת הרבים, זו היא נחמה עבורו שמתגלה מכך שה' אוהב אותו.

וישנם שטוענים שמריחים באפם ריחות רעים של עכש או כמו של זהומים כבבתי חולים, אף על פי שבאמת בסביבתם קומים ריחות טובים מאוד, ומאדע זה מלמדנו מוסר השכל, שאדם יכול לראות את בני ביתו וחבריו שהולכים בדרךים טובים מאוד וכיון שעיינו סתומות מלראות כראוי הוא רואה אותם כאנשים רעים ולא הגונים, ועל זה אמר דוד מלכנו: "טעמו ראו כי טוב ה'", כלומר כשאתם טועמים ורואים את הנהגותיהם של הבריות הסתכלו עליהם בעין נכונה באופן שתראו את הטוב שבהם, ובההתירו מרצים לפני ה'.

ובפרט מי שארע לו דבר זה ביום הכפורים, ראוי לו לשמח יותר שה' הביא לו את הדבר הזה ביום שבו ה' צוה עלינו שלא לאכל ולשתות ועל ידי חסר הטעם והריח אינו נהנה כלל, ואף על פי שהעבודה הקטרת ביום הכפורים היתה עבודת הקטרת שהיתה מפיצה ריח טוב, אצל ה' לקח ליהודים רבים את הריח בימים אלו כדי ללמדנו שעבודת הקטרת לא היתה כדי לגרם לנו רק הודאה לה' על חוש הריח הטוב בלבד, אלא היא היתה באה בעקר כדי להזכיר לנו על ידי ריחה הטוב את מתנת הנשמות שבאפינו בכל עת.

סבא נפעע...

משל לסבא שמביא מתנה לנכדו, ומתרתו בה שהנכד יודה לו ויאהב אותו. והילך לוקח את המתנה ומשחק עמה בלי להודות כלל לסבא עד

מהיקות הויסום

מוזתר לא מפסידים

בערב ספות יצאתי מביתי על מנת לקנות סכר לספה, הלכתי לחנות רחוקה מביתי עקב כך שהם פרסמו מחיר עם הנחה גדולה, אף כשהגעתי לשם נוכחתי לראות שהמלאי אול ונותרו רק כעשרים סככים שיש בהם עכש שאותם אף אחד לא רצה לקנות.

מכיון שבאתי מרחוק החלטתי לחפש אולי בכל זאת יש ביניהם סכר נקי, ולאחר חפזו מצאתי לשמחתי סכר שהיה נקי כמעט לגמרי אלא שהגדל שלו היה קטן מהגדל שאני צריך החלטתי שאקנה אותו ואת החסר אשלים בענפי דקל שאקנה במקום אחר הנחתי את הסכר בצד ונגשתי לקפה כדי לשלם עליו, בקפה היה תור והתעכבתי כעשר דקות עד שתורי התקרב, ואז סובבתי את ראשי לבדק שהסכר עדין עומד שם וראיתי שאיננו. מייד יצאתי מהתור פאשר אני אומר למי שיעמוד אחרי שישימר לי את התור לפני, וחפשי את הסכר. והנה אני מבחין באברך אחד שאוחז בסכר שלי, (הדבר היה ברור לי ללא ספק שזהו הסכר שלי לפי חיותו, אחרי שבערתי על כל שאר הסככים), ואני שומע אותו אומר לבניו בשמחה: תראו איך ה' עזר לנו למצא סכר טוב בלי עכש...

במחשבה ראשונה רציתי לגשת אליו ולומר לו: אני מצטער לומר לך אצל הסכר הזה שלי. אבל במחשבה שניה חשבתי לעצמי שיתכן שמצב הפרנסה של האברך הזה קשה ואיך אקח ממנו את הסכר שהוא מצא לתמונה בנותן והוא שמח כל כך ממציאתו... הבנתי שכרגע זה הנסיון שלי לומר לו, ואכן, כדי שלא יהיה לי נחמה בסיון תפסתי את הרגליים והתרחקתי מהחנות במטרה לקנות סכר במקום אחר.

בדרכי אני מקבל טלפון מאשתי בו היא אומרת לי: אל תקנה סכר! למה? שאלתי, והיא מסבירה: אבא שלך הגיע קעת והביא לביתנו סכר מיתר שהיה לו ולפי דעתי הוא בדיק בגדל שאנו צריכים.

בהמתי מההשקחה הפרטית, ומיד כשהגעתי הביתה ראיתי את הסכר שהוא נקי כחדש ומתאים בדיק לגדל הסכר שלנו. מייד ספסתי בבית ואחר כך לאבני בטלפון את המארע שארע לי - ושיתרתי על סכר שהיה

המשך המעשה בעמוד ד'

שָׂא הָאָבָא וְאוֹמַר לוֹ: סָבָא נִפְגַּע, קוּם וְתוֹדֶה לוֹ. כִּי חוֹשׁ הָרִיחַ שֶׁה' נוֹתֵן הוּא מִתְּנֶה כְּדִי שֶׁנָּבֵא עַל יְדוֹ לְהַכִּיר טוֹבָה לַה' וְלַהוֹדוֹת לוֹ עַל הַנְּשִׁימוֹת וְהַבְּנֵי אָדָם נְהִימָה מִהָרִיחַ הַטּוֹב בְּלִי לַהוֹדוֹת לַה' עַל הַנְּשִׁימוֹת, וְכַעַת כְּשֶׁה' לָקַח אֶת חוֹשׁ הָרִיחַ לְאֲנָשִׁים רַבִּים, יֵשׁ בְּזֶה מַעֲלָה שֶׁעַל יְדֵי כֵךְ נִזְכָּר לַהוֹדוֹת עַל הַעֲקָר - עַל הַנְּשִׁימוֹת.

שְׁלֹמֹה חֲקַמְיֵנו אוֹמַר: "דְּבַר בְּעוֹתוֹ מִה טוֹב", לְכֵן בְּכָל שַׁבָּת וּמוֹעֵד קוֹרְאִים הַפְּטָרָה בְּנִבְיֵי מַעֲיָן הַקְּרִיאָה בַּתּוֹרָה שֶׁבְּאוֹתוֹ יוֹם. וְתַפְסִידֵנוּ הוּא לְמַצֵּא בְּדַבְרִים שֶׁאֵנוּ קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה וּבְנִבְיֵי מַה הַדְּבָרִים נוֹגְעִים אֵלֵינוּ, וּבִיּוֹם הַכַּפּוּרִים קוֹרְאִים

בַּתּוֹרָה עַל עֲבוֹדוֹת הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל וְעַל קַרְבָּנוֹת הַיּוֹם וּמִפְּטִירִים בְּעֵינֵי הַתְּשׁוּבָה, כִּי מִשְׁרַת הָעֲבוֹדוֹת וְהַקְּרִבָּת הַקְּרָבָנוֹת הוּא לְהִבְיָאֵנו לְשׁוּב בַּתְּשׁוּבָה.

מִתִּיקוֹת שֶׁל תְּשׁוּבָה

וּבְסֵדֵר עֲבוֹדַת הַכֹּהֵן בִּיּוֹם הַכַּפּוּרִים מְזַכֵּר מִסְפָּר פְּעָמִים עַל עֲרוֹב הַדְּמִים שֶׁל הַפֶּר וְהַשְּׁעִיר. וְהַעֲנִין בְּזֶה הוּא, דְּהַנָּה עֲלֵינוּ לְדַעַת שֶׁעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה שֶׁהַקְּרָבָנוֹת גּוֹרְמִים לָנוּ הוּא עַל יְדֵי שֶׁאֵנוּ בָּאִים עַל יְדֵם לַהוֹדוֹת לַה' עַל חֲסָדֵינוּ שֶׁעֲלֵינוּ, וְאִפְלוּ קָרְבַּן חֲטָאת מִכֶּפֶר עַל יְדֵי שֶׁאֵנוּ עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה, כְּלוֹמַר שֶׁשָּׂבִים אֶל ה' לְאַהֲבָה

אוֹתוֹ וּמִתְבוֹנְנִים בְּקָרְבַּן שְׂדָמוּ נִשְׁפָּךְ וְאוֹמְרִים לַה': דְּמִי הִיָּה אִמּוֹר לְהַשְׁפִּיךְ בְּגִלְל חֲטָאֵי וְאַתָּה אוֹהֵב אוֹתִי וּמְקַיְמֵנִי בַחַיִּים. וּמִתְבוֹנְנִים בְּאֶבְרֵי הַקְּרָבָן וּמוֹדִים לַה' עַל שִׁמְחָתָהּ אֶת כָּל אֶבְרֵי גּוֹפֵינוּ עַל אֵף הַחֲטָאִים שֶׁחֲטָאֵנוּ.

וּבְקָרְבַּן 'אֲשָׁם תְּלוּי' שֶׁבַעל הַקְּרָבָן מִסְפָּק אִם חֲטָא אוֹ לֹא, הוּא מוֹסִיף דְּרָךְ קָרְבָּן זֶה הוֹדָאָה לַה' עַל שֶׁמְצִילוֹ מִמַּחְלַת הַשַּׁחֲחָה הַנִּקְרָא 'אֲלֻצֵּי הַיָּמָר'. וּכְשֶׁמְקַיְמִים "וְאֵת חֶלֶב הַחֲטָאת יִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ", הֵיוּ מוֹדִים לַה' עַל הַחֶלֶב וְהַסָּחוּס שֶׁבִּין הָאֲבָרִים שֶׁעַל יְדֵם אֵין לָנוּ יְסוּרִים בְּפָרְקֵי הָעֲצָמוֹת.

הַסֵּד עֲרוֹב הַדְּמִים

הַכֹּהֵן הִיָּה לּוֹקַח אֶת 'דֵּם הַפֶּר וְדֵם הַשְּׁעִיר' - דֵּם הַפֶּר הוּא כְּנֶגֶד הָאָדָם עֲצָמוֹ וְדֵם הַשְּׁעִיר הוּא כְּנֶגֶד הָאֵשָׁה. וְלָכֵן הַכֹּהֵן הִיָּה מְכַרֵּחַ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אִשָּׁה כְּדִי שִׁיְחִיָּה לוֹ הַכֶּרֶת הַטּוֹב לַה' עַל הָאֵשָׁה שֶׁנָּתַן לוֹ. וְהַכֹּהֵן הִיָּה מְזַהֵ אֶת שְׁתֵּי סוּגֵי הַדְּמִים לַהוֹדוֹת לַה' עַל הַדְּמִים שֶׁלוֹ וְשֶׁל אִשְׁתּוֹ, וְהִיָּה מְעַרֵב אֶת שְׁתֵּי סוּגֵי הַדְּמִים כְּדִי לַהוֹדוֹת לַה' עַל הַבְּנִימִים שֶׁנָּתַן לוֹ עַל יְדֵי שֶׁהִתְעַרְבוּ הַדְּמִים שֶׁזֶהוּ חֲסֵד גְּדוֹל שֶׁלֹּא בְלִים זוֹכִים לָזֶה, שֶׁהָרִי יִשְׁנֵם כְּאִלוֹ שֶׁמִּתִּירִים מִחֲסָר זֶ"ק מִפְּנֵי שֶׁהַדְּמִים לֹא מִתְעַרְבִים.

וְאִפְשָׁר לְכוּן זֹאת בְּעַת שְׁעוֹשִׂים מַה שֶׁנִּהְיֶה יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים בְּעַת עֲרִיכַת ה' שֶׁבַע בְּרֻכּוֹת,

לְעַרֵב אֶת הַיַּיִן [שֶׁצְבָעוּ כְּצֶבַע הַדָּם] שֶׁבִשְׁתֵּי הַכּוֹסוֹת, שֶׁמְעַשֶׂה זֶה מְזַכֵּר אֶת עֲרוֹב הַדְּמִים שֶׁהִיָּה עוֹשֶׂה הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל בִּיּוֹם הַכַּפּוּרִים.

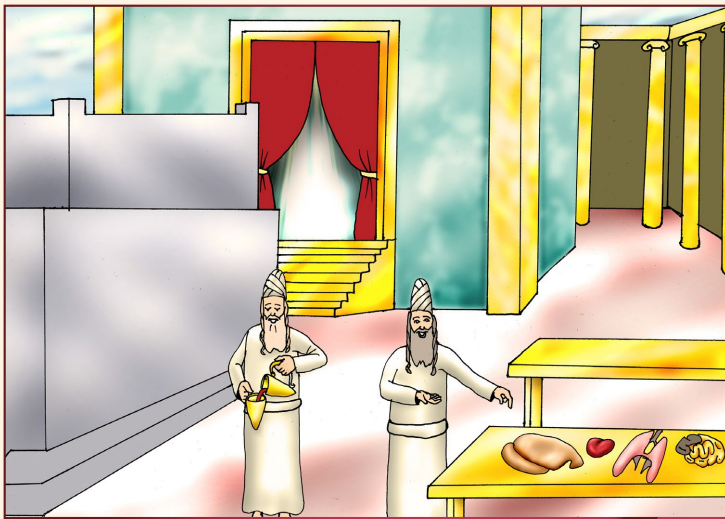
וּמְעַרְבִים אֶת הַיַּיִן שֶׁל בְּרַכַּת הַמִּזְוֵן עִם הַיַּיִן שֶׁל בְּרַכּוֹת הַנְּשׂוֹאִין. מִשּׁוֹם שֶׁהַיַּיִן שֶׁל בְּרַכַּת הַמִּזְוֵן הוּא הוֹדָאָה עַל הַדְּמִים שֶׁנוֹצְרִים מִה' חֲפָצָא - מִהַמִּזְוֵן, וְהַיַּיִן שֶׁל בְּרַכּוֹת הַנְּשׂוֹאִין הוּא הוֹדָאָה עַל יְצִירַת הָאָדָם, כְּמוֹ בְּרַכַּת 'יוֹצֵר הָאָדָם', וְ'אֲשֶׁר יֵצֵר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ' וְשֶׁאֵר הַבְּרַכּוֹת. וּמְעַרְבִים אֶת הַיַּיִן שֶׁל שְׁתֵּיהֶם לַהוֹדוֹת לַה' עַל שֶׁמִּיצַר מִהַמִּזְוֵן אֶת הָאָדָם.

וְכֵן עֲרוֹב הַדְּמִים עַל יְדֵי הַכֹּהֵן מְזַכֵּר לָנוּ אֶת

הַחֲסֵד שֶׁדְּמֵינוּ מִתְעַרֵב בְּגוֹפֵינוּ וְלֹא נִקְרָשׁ, וּמֵאִידֵךְ מוֹדִים עַל שֶׁדְּמֵינוּ לֹא מִתְעַרֵב בַּתּוֹךְ הָאֲבָרִים. בְּאִפְן שֶׁיְכוּל לְסַכֵּן חַיִּים חִלְלָהּ.

עוֹד מְזַכֵּר לָנוּ עֲרוֹב הַדְּמִים אֶת הַחֲסֵד שֶׁה' נוֹתֵן לָנוּ דַעַת לְהִתְעַרֵב בְּדַעַת עִם הַקְּרִיּוֹת וְלִלְמַד מִמִּדּוֹתֵיהֶם הַטּוֹבוֹת, וְכֵן לְהַנְּשֵׂא לְאֲנָשִׁים שֶׁדְּמָם שׁוֹנָה אִלוֹ מְאֹלָה, כִּי כִּידוּעַ אִם הַדְּמִים זֵהִים הַדְּבַר מִזִּיק לִילְדִים. וְאִפְשָׁר לְפָרֵשׁ שֶׁהַקְּב"ה הַטְּבִיעַ זֹאת כְּדִי לְלַמְּדֵנוּ שֶׁה' מִשְׁתוֹקֵק לְרֹאוֹת שֶׁאֵנוּ מְסַתְּדִרִים גַּם עִם מִי שֶׁחֲכַנּוּתוֹ וְטְבָעֵיו שׁוֹנִים מִשְׁלָנוּ וְלֹא רַק עִם מִי שֶׁטְבָעֵיו דּוֹמִים לְשָׁלָנוּ.

לָקַח מִתּוֹק מִעֲרוֹב הַדְּמִים

הַחֲסֵבֵר הַמְּלֵא לְצִיּוֹר וְהַתְּשׁוּבָה לְשִׂאלוֹת בְּמֵאֵר: 'חֲסֵד עֲרוֹב הַדְּמִים'

בְּצִיּוֹר שְׁבֻכּוֹתֶת הַגְּלִיוֹן, ר' מ. צ. יוֹשֵׁב בְּסִכָּה וּמִסְפָּר לְבָנָיו אִיךָ הוּא הַשִּׁיג הַשְּׁנָה אֶת הַסִּכָּה בְּדְרָךְ שֶׁל עֲבוֹדַת הַמִּדּוֹת.

הַסְּפוּר הַמְּלֵא בְּמִדּוֹר מִתִּיקוֹת הַנְּסִים

בְּצִיּוֹר שְׁלִפְנֵינוּ: הַכֹּהֵן מְעַרֵב אֶת הַדָּם שֶׁל הַפֶּר עִם דֵּם הַשְּׁעִיָּה וְחִבְרוּ הַכֹּהֵן מְלִמֵּד לְעַרְבוֹ זֶה קִשּׁוּר לְתַעֲרַבֵת הַדְּמִים שֶׁבְּגוֹפֵינוּ וְשֶׁבְּאֶבְרֵינוּ.

מַה הַקְּשָׁר בֵּין עֲרוֹב הַדְּמִים שֶׁל הַבְּהֵמוֹת לְדְמִים שֶׁבְּגוֹפֵינוּ?

מַה הַקְּשָׁר בֵּין עֲרוֹב הַדְּמִים לְקִשְׁר שֶׁלָנוּ עִם הַבְּרִיּוֹת?

מתיקות שיחי

תפילות

רבנו של עולם, מודה אני לפניך ופלא פי תהלתך כל היום תפארתך על שהכנסתני לשנה החדשה שנת ה'תשפ"א, ומחלה אני את פניך שתוכני בכל השנה הזאת, ותמיד - לשמח אותך בכל מצוה שאעשה על ידי שכל מעשי יהיו על פי צוונך הטוב באמת.

אנא ה' זכני להשמר מאוד שלא להחליש את דעת הבריות אלא רק אשמח את כלם ואעזר להם להצליח בפרנסה ובכל מה שטוב להם, ובכוח זה תחוס עלינו ותטיב לנו בכל עת, ותתפאך את כל הגזרות הנרעות לברכות וטובות, לנו וכל עמך ישראל אמן סלה.

אל הקדש פפר בן בקר", הפר בא להזכיר את בריאות גופינו ואברנו.

מתכון לחיים מתוקים

ורואים שהתורה חוזרת פעמים רבות ללמד אותנו על הקרבנות ועל דמיהם, כדי ללמדנו שעלינו לעסק בזה כל חיינו להכיר טובה לה' על דמינו ואברנו. ואם נודה לה' על כך הרי שלא נצטרך לסבל באברנו ולא יאבד דמינו ח"ו, כי ה' מתענן כשאנו מודים לו על בריאותנו, על נשימותינו ועל דמינו, שלכן הוא צוה לשפך בביתו מלא דם של קרבנות, אף על פי שזהו דבר שאינו מקבד לשפך דם בבית המלך - כי זהו תענוג לפני ה' שנודה לו דרך הקרבנות על בריאותנו.

שאנו יכולים על ידי כך להמשיך את דורותינו בכל ימות השנה.

והסבה שהכהן עוסק ביום הכפורים בהודאה ומלמד את העם להודות לה', היא משום שכפירת העונות ביום זה נעשית רק על ידי שומדים לה' על כל החסדים הללו שעושה עמנו ומתוך כך מתקדמים על כל מה שכפינו לו טובה ומרדנו בו ומקבלים על עצמנו בקלות טובות, לשמח אנשים, ולותר גם כאשר פגעו בנו - על ידי שנהיה רגילים ומלמדים לקבל בזיונות בלי להפגע מקרה.

מכה מתוקה בלב

לכן כשאנו אומרים בודי 'על חטא' ומכים על הלב, יש לכוון להודות לה' על הדם שנתן בקרבנו, ולהתקרט על כל מה שמרדנו בו, ולקבל על עצמנו לעבור מעתה באהבה, ובסדר העבודה' יש לכוון לתת לה' את מתנת הדמים שבגופינו כמו שהיו נותנים 'ארבע מתנות' של דם על גבי המזבח. והמתנה היא, שאנו נותנים לה' הכרת הטוב לה' על דמינו. וכמו כן בקטרת יש לכוון לתת הכרת הטוב לה' על נשימותינו ועל ראותינו המקבלים אותן, וכך ננצל שלא להפגע בריאותנו על ידי גניף הקורונה.

ולקדש הקדשים הכהן גדול לא נכנס עם בגדי זהב, כדי ללמד שלפני ה' אין ערך לכסף ולזהב כי אין תועלת לעשיר הגדול ביותר בכל כספו וזהבו אלו רק רגלו אחת לא מתפקדת, לכן הכהן נכנס רק בבגדי לכן כדי להעריך את עצם בריאותנו הבסיסית שאנו יכולים לנשם ואברנו בריאים וכמו שכתוב: "בזאת יבא אהרן

טבילותיו של הכהן היו כהודאה לה' על המים שה' נותן בעולם שרוב העולם מבסס על המים, ומודה לה' על שהבדיל בין המים העליונים לתחתונים ונתן לנו להיות ביניהם. והשעיר לצואול היה כנגד אמות העולם, ובו הכהן היה מודה לה' על שבא את העמים שיש חסד בבריאתם שעל ידם אנו מכירים בערכנו - שהם דומים לשעיר הזה שמתים כמותו ונעשים דומן על פני האדמה - ולנו יש אחרית טובה בקרבן לה' שאחרי אריכות ימים ושנים אנו זוכים לחיי עולם הבא.

וכלם היו יכולים לראות את שרפת עורם, בשרם ופרשם של הקרבנות, שבזה הכהן היה מזכיר להם את החסד של עורנו, בשרינו, ונקוי הפסלת מהגוף, והיה מדגיש להם שאת החסדים הללו האדם רואה בעיניו, אבל ישנם חסדים שאינם רואים והוא חסד תהליכות הדמים וערוביכם בגוף, שלכן את העבודות שבדם אינם רואים, ללמד שחסד זה נסתר מעיני האדם ולעולם האדם לא יוכל להבין זאת בשלמות "כי נורא הוא".

מתנת הדמים

ולכן חז"ל ידעו ש"תענו את נפשתיכם" פרושו לא לאכל ולא לשתות, כי ביום הכפורים התורה עושה עסק גדול מהדם ולכן עלינו להמנע מלאכל ולשתות ביום זה כדי להכיר בחסד שיש לנו בכל השנה אפשרות להוסיף דם בגופינו על ידי אכילה ושתיה. וכן אהרן מחמשת הענויים הוא שאסור לעסק ביום זה בהמשך הדורות, כדי להזכיר לנו את החסד של ערבונו הדמים

מתיקות 'שמנת כל חי'

כנעקה בקול שקט. וכן יודה לה' על האשה שנתן לו ויכריז לפני ה' שאשתו שכת אליה יתברך והוא נתנה לו במתנה ויבקש מה' שלכן ישמר אותה מכל רע.

שירתו של משה רבנו

ואת הדרך הזאת אנו למדים מדוד מלכנו, ואינה דרכו של דוד בלבד אלא היא גם דרכו של משה רבנו שהוריד לנו את תורת ה'. ומה שלא מצינו במשה רבנו את השירה והרקודים וההודאה כמו אצל דוד מלכנו, צריך לדעת שסבת הדבר הוא מפני שבזמן משה עם ישראל היו "בארץ לא רועה" גם בזמן רוחני - שעדיין לא התגלתה להם הדרך של התורה, ולכן משה רבנו עסק כל חייו לגלות את דרך התורה. ואכן מצינו שבסוף ימיו אמר את שירת האזינו' שידוע שבפרשה זו מרמזים שמותיהם

וגרם לו לזליגת דם ולירידת ה'מוגלובין', והרופאים נסו לסגור לו את הנקב ולא הצליחו והכרחו לחזור על אותה פעולה פעמים או שלש פעמים. וכשבאתי אליו בפעם הראשונה ראיתי את חלשתו הנוצרה ומראהו היה נורא ואים, ובפעמים הבאות שבאתי לבקרו מראהו השתפר. ומשם למדתי כמה צריך להודות על 'כל קרב וקבילות' שהם לא נפגמו ולא נקבו חלילה.

ומי שהוא בר דעת, מכין שראוי לו לדבר מחסד זה כל היום ולא יהיה אכפת לו להראות על ידי זה תמחונו בעיני אחרים. והעקר שלא יצטרך לחוש על בשרו יסורים כאלו חלילה. לכן ראוי לזעק ועקות של הודאה, ולאו דוקא ועקות כפשוטו אלא לשוחח מחסדים אלו מתוך הרגשה של הכרת הטוב גדולה הנחשבת

'אין אנחנו מספיקים להודות על אחת מאלה... וריבי רבבות... הקב"ה עושה עמנו אלפי נסים וחסדים שנכפלים לריבי רבבות ולמלאי רדי חסדים. מתחב הצלתנו' - שלא נתקע בגרוננו עצם שיוכלה להרג פתח, וכן שה' הצילנו מרכב [חרב] דומה לאתיחת [רכב]. וכשאדם מודה לה' על חסדים אלו ומבקש עליהם לפני ה' כעני בפתח שייצאל מהם - ה' מציול.

'וכל הלכבות יראוך, בזה יש להודות ולבקש על בריאות הלב. 'וכל קרב וקבילות יזמרו לשמך', כלומר שהקרב והקבילות עצמם כבכול משקחים את ה' בכך שהם פועלים, כי אדם שהוא בר דעת בא מקד לשירה והודאה עצומה לה'.

מרידות בקבה...

ובידי הנה עובדא שהלכתי לבקר יהודי קר שנכנס לבית החולים עקב נקב שנוצר לו בקבה

לשוב לדרך האבות

כי התשובה פרושה לשוב לדרך הטובה שבה הלכנו מתחלה והתרחקנו ממנה, והיא דרך הקדש שהלכנו בה אבותינו - לחיות חיים של הכרת הטוב לה' - שאת הדרך הזו למדנו דוד מלכנו ובזכותה זכה דוד ומלכותו נשמרה לו ולזרעו לנצח, שאף על פי שלפי דרגתו נכשל בחטא ועלמיתו אחאב היה מצנן ורחוק מחטאים - בכל זאת אחאב נאבד ומלכות דוד קימת לנצח בזכות שהיה מודה ומשבח את ה' כל ימיו.

כי כשם שמהג מלך בשר ודם שמי שאוהב אותו הוא מגן ומחפה עליו, כך מי שהוא אוהב המלך ה' - הקב"ה מגן עליו ומוחל לו, ואלו הם שתי הדברים העקריים שעומדים לאדם להגן עליו; ובין אדם למקום - שהוא מכיר טובה לה' ומודה לו באהבה, ובין אדם לחברו - שהוא לא מציק לבניו של ה' ולא מצערם, בין בני ביתו ובין חבריו.

באותיות האל"ף ב"ת במדרש אותיות דרבי עקיבא, שבהם גלו עוד הלכות של שירה והודאה, וכדאיאת שם (שם א' אות א') דרשה על האות אל"ף שהוא ראשי תבות: 'אפתח לשון פה' ו'פה לשון אפתח' - אמר הקדוש ברוך הוא, אפתח להם לישראל פה ולשון בדברי תורה כדי שישבחו שמי בכל יום ויום, שאם אין ישראל בעולם אין לי שבח ונדלה, שאלמלא שירה וזמרה וזמרה לישראל אומרים לפני בכל יום לא בראתי עולמי, אפלו ישראל שכל העולם בלו נבדל בשבילן לא בראתי אלא בשביל שירה, שגאמר (ישעיה מ"א): עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו. עכ"ל.

והשלמות היתה כשבא דוד מלכנו שהחזיר בשלמות את דרך השירה וההודאה שהיתה אצל משה רבנו ונשתכחה בפטירתו. וזוהי מעלתו הגדולה של דוד מלכנו שלא מצינו דגמתו מי שהחזיר בשלמות את דרך ההודאה לעם ישראל, ובדרך זו עלינו לצעד כל ימינו ושנותינו וזכה נשוב אל ה' באמת.

של כל הבני אדם, כי בפרשה זו כלולה כל התורה שמכוננת כנגד נשמותיהם של כל עם ישראל. והסבה שכלול בפרשה זו כל התורה, משום שבה משה גלה את סוד כל התורה שהוא - שירה והודאה לה' כמו שגאמר על התורה 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת'.

חדוש השירה

ובפרשה זו משה מזוהר את עם ישראל: 'כי ידעתי אחרי מותי כי השחת תשחתון', כלומר שידע שאחרי מותו הם ישחיתו ויעסקו בתורה כמו שלהבדיל הגוים עוסקים בתורה - על מנת ללמד ממנה חקים ודינים בלבד ולא יבואו מהם לידי שירה והודאה לה'. וכמו שאמרנו תו"ל (תמורה טו), שאחרי פטירת משה נשתכחו הרבה הלכות, שהן משום ששכחו את דרך השירה וההודאה לה' שלמד משה, עד שבא עתניאל בן קנו וחדשם על ידי שחדש את דרך השירה וההודאה.

וכן בזמן רבי עקיבא דרשו פרושים נשגבים

מתיקות הכרת הטוב

לנו את מדת ה' הכרת הטוב' וכדי להרחיק אותנו ממדת הכפיית טובה, שהעבודות הם הודאה לה' על הנשימות על הים ועל האברים - שלנו ושל אבותינו, וכן המים הם הודאה על המים שה' ברא לנו עמיהם את העולם הנפלא, והבגדים שהכנה מחליף הם הודאה לה' על הלבוש שנותן לנו בכל השנה ושהלביש וכלכל אותנו מאז שבאנו לעולם.

לכן מי ששכל בקדקודו מתפלל שלא יכפה טובה לעולם, ולהפך שיזכה תמיד להכיר טובה לה' ולבריות.

כי זוהי תאנה גדולה לכפות טובה, ולכן אחרי כל הטוב שקבל הוא בועט וכופה טובה לחברו ולבורא יתברך.

ורב הפעמים יש לאדם תרוצים צודקים לכאורה על כך שהוא כופה טובה, אבל אחרי הכל הוא נקרא 'כפוי טובה'. וכמו שמצינו בפרשתנו שאדם הראשון כפה טובה לה' וכפה טובה לאשתו בכך שהאשים אותה באכילת עץ הדעת ואמר: "האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל".

וכל העבודות של יום הכפורים באים כדי לחזק

'אחת למעלה ושבוע למטה' מזכיר את החסד שה' נותן דם במח שלמעלה ובכל האברים שלמטה, 'כמצליף' - שהדם זורם בזריות לכל אבר שבגוף. ובעקר כזה צריך להעמיק ולא להסתפק רק בלמוד הלכות עבודות יום הכפורים, אלא להשקיע גם בהתבוננות בודעת שטמונה בעבודות אלו.

את הים היו שופכים לשתי וממנו היו מזבילים את השדות, להזכיר לנו את החסד שהאכל המוסף דם בגופינו - מתיחה ומצמיח את נפשנו וגופינו. וטבע האדם שהוא אוהב לכפות טובה

הדוים לתוקים

התשובות נמצאות בתוך גליון זה.

את התשובות מן לשלח לכתבת הפייל של סבון "מתיקות", בצורה שם, כתבת ומספר טלפון, העונים וכוונה לפחות על שלש שאלות וינסו להגלה על מתנה יקרנית.

שם הזוכה מפרשת 'האינו': פנחס בערקאוויטש, בית שמש.

א. בשה ישמי סי שאינו סריח?
ב. איך קרוב החטאת כספר על החטאים?
ג. כנגד איזה חסדים הכהו היה כערב את דם הפר ודם השעיר?
ד. מה יש לכוון בעת שסכים על הלב בודו?
ה. את איזו סדה מסזקות עבודות יום הכפורים?
ו. מדוע לא מצינו במשה רבנו את דרך השירה כמו אצל דוד מלכנו?

עצות מהתוקים נדבש

א. בכרכת 'שלא עשני עבד' צריך לכוון לבקש מהקב"ה להנצל מלהיות 'עבד לדעת הקהל' ומלחשש בכל עת מה יאמרו עליי הבריות אם יעשה מעשה כזה וכוה כפי שראוי לו לעשות, אלא שיהיה עבד לה' בלבד ויעשה את רצונו בלי שום פחד וחשש מיחוסם של בני האדם למעשיו.
ב. במועדים אומרים בפתיחת ההיכל "ג מדות של רחמים, ללמדנו שתכלית התורה היא ללמדנו להיות רחמן ורחמן ולנהג באריכות אפים כמדוהיו של הבורא יתברך.

מאמר חשוב - נפשות שעושות טובות רבות

בכרכת בורא נפשות ראוי לכוון על האשה שהכינה עבורו את האכל וממנה יש לאדם 'נפשות רבות', וכן ברכה זו מוסבת על הילדים שהם 'נפשות רבות' שה' ברא לאדם - 'לחסונו' - כלומר אף על פי שרואה באשתו ובילדיו חסרונות - עליו להעריכם, פי' על כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי' הניו שיש לאדם טובות רבות מהם, ועליו לחסור בהם נפש לו מהם יותר מעלות מאשר חסרונות. ולכן וכבר את אשתו וחסדך את ילדיו באהבה ובמתיקות מותר משרה לכל אחד מהם שיום יותר מכל היום.